

Skiftir pultin út við prædiku-stólin

Torben Johannesen, fer nú í starv í einum grundvígskum kirkjuliði í Norðurjútlandi. Hann skal arbeiða sum prestur í eini valmeinigheit, sum hevur fyra kirkjur. Ein valmeinigheit hevur friari rætt til prestaval enn ein sóknarmeinigheit

JÚSTINUS LEIVSSON
EIDESGAARD

Tað eru summi fólk, sum eru djarvari enn onnur og sum ikki vilja sita alt ov leingi í einum starvi. Torben Johannesen er 49 ára gamal og hann hevur seinastu árin arbeiðt hálva tíð á landskúlafrýsitingini og síðan hevur hann verið knýttur at Eysturskúlanum, sum lærari hálva tíð. Seinasta árið hevur hann undirvíst á Lærarskúlanum, tá hann ikki hevur arbeiðt á frýsitingini. Hann hevur nú fingið starv sum prestur í Norðurjútlandi og skal byrja í næstum.

– Eg havi ongantíð sitið heilt leingið í einum starvi, tað longesta er átta ár. Eg haldi, at tað er gott fyri ein at skifta. Eg eri í dag 49 ára gamal og møguleikarnir fækkast longur ein kemur upp í árin. Tá ið nú er komið so langt, at hetta starv stendur mæri í bði, so kann eg ikki annað enn taka av, sigur Torben Johannesen.

Tú er lærari, ikki útbúgvin teologur, ella gudfrøðingur, hvat fær teg at halda teg til eitt slíkt starv?

– Eg havi av og á í lívinum hugsað um at gerast prestur. Eg eri útbúgvin lærari og tók kristni sum linjufak á læraraskúlanum. Eg havi eisini undirvíst í kristni. Eg havi eisini tikið eftirútbúgvingarskeið í kristni. Sum lærari havi eg starvast nógv á háskúlam og har havi eg møtt nógvum grundvígianarum og eg eri ógvuliga hugtikin av teirra

mannafatan. Tá eg so sá eina lýsing, har eitt grundvígiansk kirkjulið søkti eftir einum presti og treytin var ikki, at tú skuldi hava eina teologiska útbúgving, so gjørdist eg beinanvegin spenstur, sigur Torben Johannesen.

– Hetta kirkjulið hevur nógv at bjóða. Nógv verður gjørt av fyrilestur og stevnum og um veturin eru nógv tiltøk. Nógv av tí, sum liggur í grundvígiska háskúlaandanum verður framt í verki í kirkjuliðnum, sigur hann.

Prestagurðurin liggur í Klim eystanfyri Hanstholm. Har er eisini kirkja. Menigheitin eigur tvær kirkjur og leigar tvær. Presturin skal halda 60 gudstænastur um árið og hesar eru býttar sundur millum tær fyra kirkjurnar, hann skal verða prestur í.

Torført at flyta

– Tað er eitt sindur torført at flyta úr Føroyum. Eg havi fyrr búið 10 ár í Danmark, konan er donsk og børnini búgva niðri. Eg havi havt nøkur góð ár í Føroyum og kanska havi eg eitt sindur ringa samvitsku av at flyta. Men ringa samvitskan stavar ikki frá stóðini hjá samfelagnum, hon stavar heldur frá, at tað altíð er ringt at flyta úr føðilandinum. Vit hava eisini bygt hús í Føroyum, sum vit nú noyðast at selja og vit koma at sakna grannalagi. Men hinvegin, so kenna vit nógv fólk í Danmark, sigur Torben Johannesen, sum leggur aftur

Mynd: Kalmar

at, at hann hevur góð minni frá tíðini sum stjóri á Føroya Fólkaháskúla, tó at hetta var ein sera strævin tíð, sigur hann.

Grundtvig er livsjáttandi

Torben Johannesen er ógvuliga hugtikin av heildarfatanini hjá Grundtvig av mannalívinum. Hann skrivur í eini grein í Kristiligt Ungmannablað í 1983:

– Grundtvig var ein djúpt hugsandi maður. Hann hugsaði eitt nú, at kristindómurin var fyrst opinberaður við Jesu fyri knøppum 2000 árum síðan, men menniskju høvdu livað í ártúsundir áðenn ta tíð. Teirra lív hevði eisini verið eitt rættuligt menniskjalív, sum tey høvdu fingið til gávu frá tí góða Gudi. Jesus Kristus var eisini komin til menniskja sum eingáva frá Gudi. Eisini menniskjuni, sum livdu fyri Kristi føðing, vistu um Gud. Hann hevði

opinberað seg fyri teimum á mangan hátt, sigur Torben Johannesen.

– Men so kom Jesus. Ikki fyrr enn menniskju høvdu fátáð stóðu sína, skilt hvat tað var at vera menniskja, ikki fyrr enn tey rættuliga vóru menniskju, tástáðni kundu tey gerast kristin. Tað er hetta, sum Grundtvig orðar við tí kenda »Menneske først og kristen så.«, sigur Torben Johannesen.

– Í hesum liggur eisini ein fullkomin góðkenning av menniskjalívinum við øllum tess margháttliga og gátufullu fyrbrigdum. Alt er guds gáva, bæði tað, vit skilja, og tað, sum gott er, og tað, sum við menniskjans falli er vorðið ónt.

– Grundtvig kundi ikki góðtaka, at lívið var í tvíningum, ein andaligur og ein tímiligur partur. Nei, alt var ein heild, skapað av Gudi. Tú mást fyrst blíva góður við tað lív tú hevur fingið, elska lívið í øllum

tess fyrbrigdum, áðrenn tú av hjarta kann ynskja tær æviga lívið. Tástáðni kann tú fara í part við lívsins góðu kreftum, við Gudi, imóti deyðanum og Djevlinum. Elskar tú ikki lívið, menniskjalívið, so mást tú verða glaður um, at einki ævigt lív er í væntu. So greitt er tað, helt Grundtvig, sigur Torben Johannesen.

– Hetta býr eisini undir Grundtvigs hugsanum um skúla og Kirkju. Skúlin skal upplýsa um mannalívið, mannasøguna og manna-samfelagið, skapanina, til tess at hjálpa menniskjum at gerast rættulig menniskju. Kirkjan skal kunngera frelsuna, Guds ófatiliga náði. Til tess hevur kirkjan orðið í evangeliinum og í dýpinum og altarbordinum, sigur Torben Johannesen.

– Heildarfatanin hjá Grundtvig av mannalívinum sum eina guds gávu, völdi honum eisini samvitskutrupulleikar. Hann

dugdi at síggja, at hann við henni var í stríð við meginpartin av teim kristindómshatanum, ið høvdu verið síðani ápostlanna dagar. Kristindómurin hevði alla hesa tíð verið mest upptikin av at seta mark og gera skilnað millum dust og anda. Men hann fann altíð aftur í vissuna um, at hansara nýggja fatan var tann sanna. Tað ráddi ikki um at gera skilnað, men evangelið var júst tað, at lívið alt var góðtikið av Gudi, skapt og signað av honum. Jesus var komin at sameina anda og dust, júst tað var lívið, bæði hetta og tað komandi lívið. Bert deyðin ger skilnað. Ikki fyrr enn menniskjað fátáði tað, kundi tað gerast veruligt menniskja - og kristið menniskja, sigur Torben Johannesen.

– Eg haldi, at hesin glæði, livsjáttandi kristindómur er tíverri als ov lítið kendur og virdur her hjá okkum, sigur hann.